

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๗๔/๒๕๖๘

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๖๓/๒๕๖๘

วันที่ ๑๗ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๘

ระหว่าง

นางสาวศิริลักษณ์ จีระมะกร ที่ ๑

ผู้ร้อง

นางจุฑามาศ สุรศวาทิ ที่ ๒

นางสรณีย์ มณีท่าโพธิ์ ที่ ๓

นางสาวศศินันท์ ดวงจันทร์วิไล ที่ ๔

นางหฤทัย ธนพิทักษ์ ที่ ๕

บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน)

ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นางสาวศิริลักษณ์ จีระมะกร และคณะ (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นางสาวศิริลักษณ์ จีระมะกร และคณะ (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องทั้งห้าเป็นอดีตพนักงานต้อนรับของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) (ผู้ถูกร้อง) ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการที่ผู้ถูกร้องเลิกจ้าง ตัดสิทธิประโยชน์และสวัสดิการที่ผู้ร้องทั้งห้าเคยได้รับจากผู้ถูกร้อง เนื่องจากผู้ถูกร้องพ้นสภาพจากการเป็นรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ และศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งให้ฟื้นฟูกิจการ ส่งผลให้

- ๒ -

ผู้ถูกร้องดำเนินการปรับโครงสร้างองค์กร อันมีผลกระทบต่อสิทธิของอดีตพนักงานจำนวนมาก รวมถึงผู้ร้องทั้งห้า ผู้ถูกร้องเลิกจ้างผู้ร้องทั้งห้าโดยไม่จ่ายค่าทำงานในวันหยุดพักผ่อนประจำปี ๒๕๕๗ ถึงปี ๒๕๕๙ และออกประกาศบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่ ๐๑๔/๒๕๖๖ เรื่อง หลักเกณฑ์การยกเลิก ระบุ เรียกคืน สิทธิบัตรโดยสารพนักงาน ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๖ รวมทั้งประกาศบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่ ๐๐๑/๒๕๖๗ เรื่อง หลักเกณฑ์การยกเลิก ระบุ เรียกคืน สิทธิบัตรโดยสารพนักงาน ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๗ กำหนดว่าหากบุคคลใดฟ้องร้องบริษัท หรือมีข้อพิพาทกับบริษัท จะถูกยกเลิกสิทธิบัตรโดยสารพนักงาน นอกจากนี้ ออกประกาศสหกรณ์ ออมทรัพย์พนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด ที่ ๔๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๗ กำหนดว่าสมาชิกต้องไม่เป็นผู้ฟ้องคดีแรงงานหรือคดีอื่นกับสหกรณ์ทุกกรณี หรือเป็นผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกร้อง เพื่อเรียกเงินที่ผู้ถูกร้องหักส่งชำระหนี้ให้สหกรณ์ ผู้ร้องทั้งห้าเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกร้องและประกาศทั้งสามฉบับเป็นการกระทำที่ขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายเรื่องค่าชดเชย ขาดคุณธรรม จรรยาบรรณ และหลักธรรมาภิบาล ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓

ผู้ร้องทั้งห้ายื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากมิใช่การกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗

ผู้ร้องทั้งห้าขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. การกระทำของผู้ถูกร้องที่ไม่จ่ายค่าชดเชยวันหยุดพักผ่อนประจำปีและหักค่าชดเชยการเลิกจ้างผู้ร้องทั้งห้าเพื่อชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓

๒. ประกาศบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่ ๐๑๔/๒๕๖๖ เรื่อง หลักเกณฑ์การยกเลิก ระบุ เรียกคืน สิทธิบัตรโดยสารพนักงาน ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๖ ประกาศบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่ ๐๐๑/๒๕๖๗ เรื่อง หลักเกณฑ์การยกเลิก ระบุ เรียกคืน สิทธิบัตรโดยสารพนักงาน ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๗ และประกาศสหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด

ที่ ๔๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องทั้งห้าต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรง และได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดี ตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้ หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาล ตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระ อันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้าม ตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” มาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้อง ตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาล พิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ...” มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา ๔๗ ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติ แห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน

- ๔ -

พิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ ผู้ร้องทั้งห้ากล่าวอ้างว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่เลิกจ้างผู้ร้องทั้งห้าแบบมีเงื่อนไข และไม่จ่ายค่าชดเชยวันหยุดพักผ่อนประจำปี และหักค่าชดเชยการเลิกจ้างผู้ร้องทั้งห้าเพื่อชำระหนี้ให้แก่สหกรณ์ออมทรัพย์พนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด เป็นการกระทำที่ขัดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายเรื่องค่าชดเชย ขาดคุณธรรม จรรยาบรรณ และหลักธรรมาภิบาล ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ มาตรา ๔๗ และมาตรา ๔๘ แม้ผู้ร้องทั้งห้ายื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องทั้งห้ามีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบปรากฏว่า ผู้ร้องทั้งห้าขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ถูกร้องในการเลิกจ้างและไม่จ่ายค่าชดเชยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หากผู้ร้องทั้งห้าเห็นว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ผู้ร้องทั้งห้าอาจใช้สิทธิทางศาลอื่นได้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคสาม เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องทั้งห้าไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องทั้งห้ากล่าวอ้างว่า ประกาศบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่ ๐๑๔/๒๕๖๖ เรื่อง หลักเกณฑ์การยกเลิก ระบุ เรียกคืน สิทธิบัตรโดยสารพนักงาน ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๖ ประกาศบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) ที่ ๐๐๑/๒๕๖๗ เรื่อง หลักเกณฑ์การยกเลิก ระบุ

- ๕ -

เรียกคืน สิทธิบัตรโดยสารพนักงาน ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๗ และประกาศสหกรณ์ออมทรัพย์ พนักงานบริษัทการบินไทย จำกัด ที่ ๔๘/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๗ ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ นั้น เป็นการ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของ “ประกาศ” มิได้มีสถานะเป็น “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ที่ตราขึ้นโดยฝ่ายนิติบัญญัติตามความหมายของพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง กรณีไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องทั้งห้าไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

- ๖ -

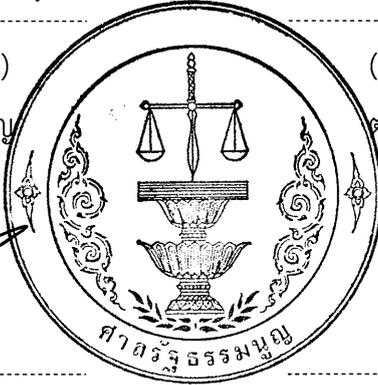
(คำสั่งที่ ๗๔/๒๕๖๘)

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนฤตล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ